

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izdaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejemna maročnina, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala nasmahla“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitvrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torika opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Nemčija ugodila Ameriki.

Nemški odgovor Severni Ameriki.

Zadnji četrtek, dne 4. maja, je izročila nemška vlada severnoamerikemu veleposlaniku v Berlinu svoj odgovor na grožnjo predsednika Wilsona, da pretrga z Nemčijo prijateljske zveze, ako ne spremeni načina svojega bojevanja s podmorskimi čolni.

Nemčija je Ameriki odgovorila, da se načeloma ne more odpovedati uporabi podmorskih čolnov proti trgovskim ladjam, pač pa je ukazala poveljnikom svojih podmornic, da morajo v bodoče postopati po predpisih mednarodnega prava in da ne smejo uničevati trgovskih ladij brez svarila in ne da bi rešili na njih se nahajajoče ljudi, izvzemši ako bi se ladje upirale ali pa skušale bežati.

Nemški odgovor torej ne razločuje več v tem oziru med oboroženimi in neoboroženimi, niti med nepristranskimi in sovražnimi trgovskimi ladjami, pač pa veže svoje milo stališče na neolthodni predpogoj, da se Anglija odreče svojemu, mednarodnemu pravu nasprotujočemu postopanju, s katerim hoče Nemčijo izstradati. Nemčija je torej pripravljena ustreči v bistvenem severnoamerikskim željam, toda ker je način njenega podmorskega bojevanja le sredstvo silobrana proti angleškemu bojevanju, mora biti tudi opustitev tega načina odvisna od opustitve angleškega izstradalnega postopanja.

Iz odgovora je jasno, da Nemčija ne želi vojske z Ameriko. Sedaj je le vprašanje, kako bo začel voljil odgovor v Ameriki.

Po ustaji na Irskem.

Iree prav posebno ljubi svojo domovino. Nek angleški pisatelj pravi, da kadar Iree zapusti svojo domačo grudo in se preseli v Ameriko, si nabaše v svojem domačem kraju irske prsti, jo zaveže v culice in je ponese seboj v novo domovino. Ko si v tujni ustanovi nov dom, dene irsko prst v posebno posodo in v njo zasadi irske cvetlice. Ob tej posodi pa

večkrat pokleka in moli za srečo in svobodo svoje ne-srečne domovine.

Tako vroče ljubi Iree svojo Irsko, katero so Angleži, kakor smo že v zadnjem „Slovenskem Gospodarju“ pisali, skoro popolnoma zaslužili. Ni torej čuda, da iz ljubezni do svoje domovine mirna irska kri večkrat zavre in se deli irskega naroda uprejo oholim zatiralcem — Angležem.

Sedanja ustaja, ki je trajala od 24. aprila do 1. maja, je udušena. Irska je sedaj zopet pod angleško vojaško silo; ustaše je vojaštvo polovilo in več voditeljev je že bilo obsojenih na smrt, nekateri med njimi že celo ustreljeni. Po Irskem hodijo vojaški oddelki od vasi do vasi in iščejo pri Ireih orožja. Kdor prostovoljno ne odda svoje puške, ga smatrajo za ustaša. Ustašem se zapleni vse njihovo premično in nepremično premoženje. Anglež se še na ubogo družino ne ozira, ampak jo vrže na cesto.

Mesto Dublin, kjer je bilo središče upora, je zelo upostošeno. Blizu 200 hiš je uničenih po požaru ali drugače poškodovanih. Po končani ustaji so po ulicah pobrali ranjence, katerih je bilo več stotin. Že drugi dan je od teh umrlo v bolnišnicah 166 vojakov in 22 upornikov. Koliko pa znašajo skupne žrtve, se menda nikdar ne bo izvedelo.

Da je ustaja tako hitro in za Iree neugodno izpadla, se navaja več vzrokov. Prvi in poglavitni vzrok je angleška vojaška sila, ki je bila hitro po izbruhu upora na lieu mesta, ker so uporniki pozabili prerezati poleg brzojavnih tudi telefonske žice in je tako vojaška oblast lahko takoj poklicala vojaštvo na pomoč. Drugi vzrok je: pomanjkanje uspešnih priprav na strani upornikov. Voditelja upornikov lorda Casementa so Angleži z njegovo ladjo in orožjem v red, ki ga je hotel utihotapiti na Irsko, že na morju ujeli. Tretji vzrok pa je needinost med Irei. Na Irskem ste dve stranki. Irška narodna stranka, katera je odločna nasprotnica ustaje, hoče pridobiti Irski svobodo ustavnim putem in se bori v angleškem državnem zboru že več let za takozvano „homerule“-postavo, po kateri bi Irska zopet dobila svojo lastno samoupravo. Velika večina irskega ljudstva, pred vsem izrecno katoliški Irei, so navdušeni člani narod-

ne stranke in odločni nasprotniki oborožene ustaje. Del Iree pa si je ustanovil organizacijo „Sinn-Fein“, kafera je že več let organizirala upor, zbirala med bogatimi Irei v Ameriki denar in čakala ugodnega trenutka, da udari po tiranskih Angležih. Sedaj, ko ima Anglija večino svojega vojaštva na raznih bojiščih, so „Sinn-Feinovi“ smatrali za ugodni trenutek in so udarili, žal da neuspešno. Na tisoče navdušenih Ireev je sedaj po angleških ječah, kjer čakajo na obsodbo. Irski narod sicer z ustajo ni dosegel zaželjene svobode, a pokazal vendar je, da še živi in da še po več sto letih angleškega suženjstva ni izgubil upanja na svojo svobodo.

Irski minister Birrel, kateremu so Angleži očitali, da je vedel, da se pripravlja ustaja, a se za njo ni mnogo zmenil, je odstopil. Na njegovo mesto je imenovan prejšnji angleški minister za naselbine Harcourt.

Novejša poročila pravijo, da so Angleži pobite in postreljene Iree kar brez rakev, zavite v posebne halje, zagreblji v zemljo. Do 7. maja so tako pokopali 112 oseb, med njimi 20 žensk.

Nekaj o naši mornarici.

Kontreadmiral Aleksander Hansa, poveljnik onega brodogoja, ki se je zmagovalno udeležilo naših bojov proti Lovčenu, se je izrazil nekemu poročevalcu, da odkar so se končali boji proti Lovčenu, vlada popolni mir, izvzemši slučaje, da odbijemo manjša podjetja, katerih se večinoma udeležujejo naša letala in podmorski čolni. Zdi se, da je izgubil sovražnik popolnoma ofenzivni (napadalni) duh. V začetku so se gibali le Francozi. Od novembra 1914 pa, ko so se pokazale pred Kotorom francoske ladje in so mogle komaj rešiti svojo oklopno križarko „Waldeck-Rousseau“, da se ni potopila, se niso nič več pokazali. Kakor vemo, so se odslej zadrževali v južnem Jadranskem morju. Odkar je torpediral naš podmorski čoln „Štev. 12“ francosko ladjo „Courbet“, niso prišli Francozi nič več v severno Jadransko morje. Kasneje so podvzeli le manjše izlete s podmorskimi čolni, ali po izgubi svojega podmorskega čolna „Curie“ so postajali zelo previdni.

Ko nam je napovedala Italija vojsko, smo mislili, da bo pričel sovražnik z ofenzivo na morju. Mi

Ali bo takrat minila vojska, ko bo se ta grozeč velika odpravil naprej, da izgine s pozorišča?

Prosim, vozno karto v Jeruzalem!

S—, Zdaj so še seveda redki, ki si na ta način kupujejo vozni listek. Ko neha vojska, bo pa tudi to slišati večkrat. Nedavno je naznanil naš list, da ovirata vožnjo do Jeruzalema po suhem še dve gori — Taver (Taurus) in Aman (Amanos) v Mali Aziji. Sedaj pa izvemo, da je amansko gorovje že premagano. Dne 1. februarja t. l. se je otvorila ta proga in sicer kot ozkotirna železnica. Ostane še tedaj samo taversko gorovje, kjer se mogoče v dveh letih ne bo izgotovljena železnica. Sicer je manjka tu samo še 37 do 38 km. Pa težave so velike. Na tej taverski progji je n. pr. na progji 13 km 17 predorov, ki so dolgi 8390 m. Zato gre delo tako počasi naprej. Kdor bi hotel tedaj potovati v letih 1916 ali 1917 po suhem v Jeruzalem, bi moral potovati čez Taver peš ali z navadnim vozom v rojstno mesto sv. Pavla, Tars. Teh 37 do 38 km ni nikaka ovira.

Koliko pa stane, prosim, vozna karta v Jeruzalem? Tudi na to se že lahko odgovori. Od začetka se nam je voziti z balkanskim

LISTEK.

Zvezdnato nebo.

Lepo zimske prikazni nočnega neba so že izginile. Zvezdnato nebo nam kaže precej izpremenjeno lice. Če hočemo najti zvečer Severno zvezdo, je že to nekaj novega. Veliki voz stoji namreč narobe proti zimskemu stališču, kakor da bi bil preobrnjen. Tudi je višje kakor Severnica. Če tedaj hočete najti Severnico s pomočjo Velikega voza, morate podaljšati črto od zadnjih dveh koles 5-krat navzdol, dokler ne prideš do precej svetle zvezde, ki je prva zvezda pri ojesu Malega voza. Stališče Velikega voza je po priliki tako:

Zadnji kolesi

Oblika Malega voza pa je:

Severnica

S pomočjo Velikega voza se lahko

najdeš zdaj najlepšo zvezdo na izhodnem nebu. Oje

Velikega voza kaže proti izhodu. Dolžino tega ojesa

prenesi trikrat naprej proti izhodu v isti zakrivljeni

smeri, kakor je zakrivljeno oje, tedaj prideš do svetlo-

ruedeče zvezde na izhodu, visoko zgoraj na nebu,

ki se imenuje Arktur. Barve je rudeče kot Mart.

Najbolj značilne in zanimive zvezde so pa sedaj na zahodu. Tam je te dni izginil Orion s svojimi „Kosci“ itd. Nazadnje je vzel slovo zeleni Sirius. Pač pa najdeš zdaj na zahodnem nebu največjo zvezdo Večernico ali Venero. S pomočjo Venero lahko najdeš več drugih zvezd. Ker se nam piše, naj bi natanko označili, kako je najti katero zvezdo, zato hočemo tudi to bolj obširno povedati. Merilo naj bo dolžina ojesa (3 zvezde) Velikega voza. Od Venero je v dvojni dolžini ojesa proti levi navzgor velika zvezda na samem z imenom Saturn. Od Venero pa desno malo navzgor v trikratni dolžini ojesa je svetla zvezda, ki se imenuje Kapela v ozvezdju „Velikega voznika.“ Od Venero na levo skoro v isti višini je v blizu štirikratni dolžini ojesa večja zvezda „Prokyon.“

Od Saturna navzgor sta v dvojni dolžini ojesa Kastor in Poluks, dve svetli zvezdi, ki sta druga poleg druge v razdalji polovice ojesa. Od Prokyona v pravem kotu s črto proti Saturnu na levo navzgor je krvavo-rudeči „Mart“, zvezda, ki ima ime po poganskem bogu vojske, Martu. Mart je zdaj v bližini več lepih zvezd, ozvezdje Leva, v katerem se imenuje najsvetlejša zvezda spodaj Regul. Mart je v zimskem času začel izhajati globoko spodaj na izhodnem nebu. Zdaj je prišel že tako daleč, da izhaja visoko zgoraj na nebu, pa vendar le že na zapadni strani. Blizu se tedaj najpnu.

sami smo mogli z ozirom na neznamno število naših vojnih ladij pričeti le z manjšimi podjetji, čeprav že smo Italijane pogostokrat izzivali. Na ponovno bombardiranje na italijanski izhodni obali ležečega vojaškega ozemlja so enkrat odgovorili z brezuspešnim obstreljevanjem naše železniške proge nad Dubrovnikom.

Drugič jim pa ta stvar ni šla tako gladko izpod rok. Mi smo namreč pričeli s protinapadi, katerih uspeh je bil ta, da je naš "P 4" potopil njihovega "Garibaldi". Ob istem času so hotele nekatere italijanske križarke in torpedni čolni napasti našo znamenjadajalno postajo; ko so pa izvedeli, da je že njihov "Garibaldi" potopljen, so se hitro umaknili.

Od tega časa se Italijani niso premaknili. Opraviti imamo s sovražnikom le tedaj, kadar se pokaže semtertje kak angleški ali francoski podmorski čoln. Njihovi poskusi, da bi izvedli kaj uspešnega, so se končali s tem, da smo potopili njihova 2 podmorska čolna "Cresuel" in "Mong." Kakega laškega podmorskega čolna v južnem Jadranskem morju pa sploh ni videti.

Podjetje našega brodograjskega biroja je bilo moteno samo enkrat in sicer pri obstreljevanju sovražnih baterij in ladij pri Draču. Italijanska križarka "Quarto" je napadla naše znatno manjše brodograjske, katero se je moralo umakniti.

Kar se tiče ofenzivnega duha našega brodograjskega biroja, je bil v začetku tako velik, da smo morali posebno mlajše častnike in moštvo v pravem pomenu besede držati nazaj.

Naša podmorska vojska se je razvila čisto drugače, kakor smo si to predstavljali. Med velikimi enofami ni prišlo nikoli do bojev. Za dosedanje uspehe se moramo zahvaliti pretežno mladim častnikom, nadalje moštvo podmorskih čolnov, voditeljem letal in spremljevalcem, končno poveljnikom podmorskih čolnov in sličnih majhnih enot. V inozemstvu tudi nazivajo to vojsko "vojsko kapitanov in poročnikov."

Vojska je za mornariško mladino izvrstna šola in moram poudariti, da je njeno navdušenje za njo še tudi sedaj tako veliko, kakor v njenem začetku, morem celo reči, da po vsakem podjetju še zraste.

Ne vsem, temveč le nekaterim!

(Beseda z bojišča.)

Na bojišču, dne 29. aprila 1916.

V par mesecih bo dve leti, odkar se je pričela ta krvava svetovna borba. Na tisoče mož' je zapustilo doma svoje žene in otroke, sinovi svoje stariše, brate in sestre. Mož se je solzil, ko je zapuščal svojo ženo in male otroke, in marsikateri mož se ni solzil za stonj. Morebiti je videl zadnjikrat svojo ljubo družino, zadnjikrat stisnil roko svojim dragim, dal zadnji poljub svoji zvesti ženi in ljubim otrokom. Mnogim pa še ljubi Bog ni odrezal niti življenja, ampak žive zadovoljno in srečno, mož na bojnem polju, žena z otroci pa oskrbuje zvesto njuno gospodarstvo ter poroča pridno novice svojem ljubemu možu. Njemu zvesta prosi in moli z otroci za srečno svidenje, za zdravje, njuno trpljenje in težave jima je lahko prenašati. Poglejmo pa zdaj še enega moža, katerega od daleč poznaš, da ga razburja nekaj strašnega. Nje-

ekspresnim vlakom, ki gre z Dunaja v Budapešto, Belgrad, Niš, Sofijo, Plovdiv, Odrin in Carigrad. Ta proga Dunaj—Carigrad je dolga 1750 km. Vlak vozi 2 dni in 2 noči ter stane okoli 160 K, ako imajo kroge normalno veljavo. Proga Carigrad (oziroma Hajdar-Paša, kakor se imenuje carigradska postaja okraj Bospora na azijski strani)—Jeruzalem je dolga pa okoli 2250 km in stane okoli 240 K. Vožnja z Dunaja v Jeruzalem stane torej okoli 400 K v II. razredu.

Kaj pa z Jeruzalema ne gre na prejšnjo železnico v Egipt? Seveda. Zdaj med vojsko je sicer to ožje vojno ozemlje. Vendar je železnica skoro že gotova. Ako ne bi bilo vojske, bi pa Turki ne mogli delati te železnice. Angleži so jim namreč vedno branili, ker bi se s tem ogroževale "angleške koristi" v Egiptu. Proga Jeruzalem—Egipt se odcepi od proge Jeruzalem—Jafa nekako v središni te proge, pri postaji Sedžed. Proga Jafa—Jeruzalem je dolga 87 km. Od Jeruzalema do Sedžeda je 47 km. Od Sedžeda gre nova železnica v najjužnejši kraj sv. dežele, v Bir es-Seba, staro mesto Bersaba. Proga Sedžed—Bersaba je dolga 65 km. Iz Bersabe je zdaj napravljena lepa avtomobilna cesta skozi Hebron in Bellehem v 80 km oddaljeni Jeruzalem. Iz Bersabe gre železnica naprej proti Egiptu. Uradno je priznано, da je napravljena železnica že kakih 50 km naprej do postaje El Audže. Angleški častniki pa izjavljajo s strahom, da je železnica oddaljena od Suškega prekopa samo še 40—50 km. Ta zadnji ostanek bi bil hitro gotov, ker je v ravni puščavi. Toda tu je že egiptvska fronta. Če potisnejo Turki Angleže nazaj čez predor, je železnica takoj gotova do predora. Od predora v notranjščino Egipta je pa že dovolj železnica.

gov obraz je poln obupa, njegove oči polne sovraštva in jeze, njegovo srce črta grozne čline.

Kdo mu je povzročil vse te strašne in grozovite skrbi, ki ga tarejo in mučijo? Poročilo o nezvestobi njegove žene ga je ranilo, kakor smrtni meč, ter vzbudil v njem strašne namene. Mož tukaj stoji pred sovražnikom ter prenaša vse napore, prenaša zimo in vročino, žejo in lakoto, leži na trdem kamenju in nima s.ame, da bi položil na njo svojo trudno glavo, nima minute mirnega spanja, nobeno minuto ni varen svojega življenja, preliva kri za domovino, stori vse, da bi pomagal obvarovati prelubo mu domovino in njene narode. Primerjaj, žena, kakšna je pa tvoja postelja, kakšno je tvoje stanje. Ali nisi srečna v primeri z našim težavnim in nevarnim stanom? Žena, žena, kaj delaš s svojim možem, kateri te je ljubil in ti je bil zvest? Ali zasluži to on, ki si mu obljubila zvestobo in ljubezen. Njegove solze in žalost vpijejo za maščevanje. Bog drži tudi nad teboj oster meč, s katerim bo neusmiljeno udaril, kakor tepe z vso srditostjo že skoro dve leti ta pregrešni svet. Žena, ali se ne sramuješ, ko čitaš v časnikih, kakšen je dandanes ženski spol, ki kakor divja druhal streže svojim strastem na ta ali oni način? Kmalu bo že naučna živina imela lepše obnašanje. Nočem navesti žalostnih dogodkov, katerih se je žal že več zgodilo in se še godijo. Ali ni tvoje obnašanje meč v srce onim mnogo-mnogoštevilnim vrlim ženam, katere so poštene in zveste svojim možem, katere svojo prisego in ljubezen zvesto spolnjujejo in ki molijo za može ter storiijo vse, s čimur bi jih mogle razveseliti? Ali nisi kriva ti njih solz in vzdihov, ker morajo prenašati s teboj vred omadeževano ime tvojeja spola? Do vrhunca je priklopela tvoja krivda! Gorje, ko pride zopet čas miru! Kam boste šle, kam bežale od sramote, ko pridejo Vaši preizkušeni in zmučeni možje nazaj? Ali jih boste upale pričakati? Za stoletja ste osramotile ženski spol!

Kaj pa ve dekleta? Tudi pri vas ni vse v redu: Kakor konji brez uzde se nahajajo pri vas v vaši sredini dekleta, katerim pač prisoja drugačno ime. Vzdignite se, ve poštene dekleta, ve poštene in zveste žene, ter branite vaš doslej spoštovani spol! Poglejte, kako propada, pogledajte, kako se sramoti pred celim svetom! Nihče več ne zaupa, nobena obljuba nima več veljave. Vzdignite se, ve, bodite kakor straža, da si ne bo pridobil hudi duh vsega ženstva! Razsolziti se mora pošten človek nad obnašanjem nekaterih poživljenih žensk. Pomislite, take ženske, kako odgovornost si nalagate na vašo že itak obloženo dušo! Kakšna bode mladina, katere vse natančno opazuje in zasleduje, kako se obnašate ve? Ali se ne spominjate besed sv. evangelija, v katerem pravi naš Zveličar: "Gorje svetu zavoljo pohujšanja! Kdor pa pohujša katerega teh malih, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in bi se potopil v globočino morja." Kakšno boste imele odgovornost na sodni dan? Vse vas bode tožilo, vse kazalo na vas. Kako boste obstale? Mogoče, da boste rekile: Vsak pometaj pred svojim pragom! Dobro, opomnim pa, da takih smeti n. mammo pred našimi pragi in so tudi pri vas brez potrebe.

Ne bodite pa užaljene vsled tega mojega dopisa ve poštene in zveste žene, ve pridna in dobra dekleta, ampak storite to, kar je v vaši moči, da se zatre ta kuga, da se ne bode ime vašega spola postavljalo v sramoto, temveč da bodo žene in dekleta v veselje domovini, v veselje nam, ogleđalo lepim čednosti mladini, ljubemu Bogu pa, da bomo vsi podložni otroci.

Častiti gospodje dukrovniki, prav prisrčno vas prosimo vsi iz bojnege polja, bodite nam posredovalci pri naših zgoraj navedenih željah in prošnjah! — Vas pozdravlja vaš prijatelj F. B.—z.—a, četovodja, 10.-87. stofnaje.

Odgovor ženi s Pohorja.

Posestnik in trgovec iz konjiškega okraja nam piše:

V 17. številki "Slovenskega Gospodarja" opisuje "žena s Pohorja" položaj najemnikov. Dovolim si kot posestnik in trgovec na isti članek svojo opazko:

Najemnica se pritožuje, da ne dobi zemlje v najem in da ista leži v pušči. To ni res! Ako bi imel kmet zemlje več kot je sam potrebuje in bi bila opuščena, bi imela gotovo občina, oziroma žetvena komisija, pravico jo oddati. Najemnica naj se samo pritoži in gotovo ji bo pomagano. Kar se pa tiče žgancev in krompirja, pa rečem, da je dandanes vsak gospod

in kmet z njimi zadovoljen, samo če jih ima. Meso si pri današnji druginji more le malokdo kupiti.

Omenim naj še položaj trgovcev. Najemnica želi, da bi bile na vsem blagu označene najvišje cene. Dobro bi bilo to tudi za nas male trgovce na deželi, a iste naj se označijo že v tovarnah in v židovskih zalogah in ne šele tukaj. Omenim naj le petrolej. Kupil sem ga, ko še ni bilo označenih najvišjih cen in imel sem potem, ko so se označile najvišje cene, 12 vinarjev pri 1 litru izgube. Zakaj se niso cene označile že v velikih zalogah?

Gotovo bo po vojski, kakor pravi najemnica, mnogo revežev, kakor tudi mnogo milijonarjev. Pa med malimi trgovci menda ni nobeden tako srečen! Pač pa bo šla, ako vojske še ne bo kmalu konec, — marsikatera mala trgovina spat. Da bi pa po vojski ne bilo toliko revežev, bi marsikatera žena, katere mož je pri vojaki in dobi ona visoko podporo, lahko kaj prihranila.

Najvišje cene za drva.

V zadnjih mesecih so cene za drva poskočile tako, da je sklenilo cesarsko namestništvo jim določiti ceno. Cene se razlikujejo po tem, ali lastnik gozda sam dobavlja drva ali pa jih drug prodajalec prodaja na drobno občinstvu. Po teh cenah se je treba na vsak način ravnati, da se izognete sodniskemu preganjanju zaradi navijanja cen.

Primerne cene so te-le:

I. Za prodajo drv po producentu (lastniku gozda) loko železniška postaja, kjer se nalagajo, za polena in nekalane hode za kubični meter:

1. iz gozdov, oddaljenih do 3 km od postaje za nalaganje drv 14 K;
2. iz gozdov, oddaljenih 3—8 km od postaje za nalaganje drv 16 K;
3. iz gozdov, oddaljenih čez 8 km od postaje za nalaganje drv 17 K.

Daljava od železniške postaje za nalaganje drv se meri po cestah in potih, ki so pripravni za izvoz drv, torej ne mogoče po ravni črti po zraku od prostora, kjer ležijo drva v gozdu do železniške postaje.

II. Za prodajo drv na drobno neposrednim konzumentom (po lesnih trgovcih, trgovcih z mešanim blagom in branjevoih):

1. za hode, 20 cm na dolgo, za kubični meter:
  - a) iz trdega 6.90 K,
  - b) iz mehkega lesa 6.90 K.
2. Za polena, 20 cm dolge kalane plohe:
  - a) iz mehkega lesa po 30 kg 2.70 K,
  - b) iz trdega lesa po 50 kg 3.40 K.
3. Za tresje (za podkuriti), 20 cm dolga na drobno razsekana polena: 25 kg 211.30 K.

Politične okrajne oblasti smejo, ako to dopuščajo krajevne razmere, določiti za svoja okrožja primerno nižje cene in jih tudi objaviti. Prej pa morajo vprašati za mnenje izvedence in komisije za določitev cen.

Političnim oblastim se dovoli, da smejo zahtevati potrebne množine drv na podlagi §§ 4 do 7 cesarskega ukaza z dne 7. avgusta 1915, drž. zak. št. 228, ako bi se branili lastniki gozdov ali lesotržeji dobavljati po zgoraj navedenih cenah. Zahtevajo se lahko tudi še stoječa drevesa.

Današnja vrednost konopelj.

Med rastline, ki so dosegle tekom sedanje vojne silno visoko vrednost, spadajo tudi konoplje. Danes stane 100 kg konopljinoga prediva 250 do 300 K. Najvišja cena, ki se plačuje za čisto otro predivo, znaša pa tudi do 380 K. To je tako visoka cena, da nimamo danes nobenega pridelka, ki bi se bolje izplačal, kajti pomisliti moramo, da se da na 1 oralu zemlje pridelati 6—10 meterskih stotov otrtega prediva in da nam nese predivo, če ga računamo po 300 K meterski stot, celih 1800 do 3000 K na oralu. To so pa dohodki, ki so izredno visoki.

Danes pridelujemo pri nas le še malo konopelj, ker je cena v zadnjih letih pred vojno zmiraj bolj padala sprito konkurence, ki so jo delale inozemske predvratne rastline, n. pr. manila-konoplje in druge. Le semintja se je še ohranilo nekoliko tega pridelka. Danes je pa konopljinoga predivo zopet dragocen pridelek, po katerem se čimdalje bolj povprašuje in katero se čimdalje dražje plačuje.

Tisti naši gospodarji, ki so do zadnjega sejali konoplje, jih bodo gotovo tudi letos, ker veje, da jih čaka lep izkupiček. Prav gotovo se je tudi že eden ali drug sosed odločil za ta pridelek in je namenil kako njivo za letošnjo setev.

Kdor pa konopelj še sploh ni sejal in ne pozna te kulture, ta jih letos tudi ne bo, ker mu manjka za to potrebnih pogojev in pridelovalnih sredstev, kajti taka setev se ne da v zadnjem trenutku na novo upeljati.

Kar se tiče sicer uspevanja konopelj, rastejo te rastline povsod dobro, kjer nam obrodita pšenica in turščica. Glavna stvar je pri konopljah, da jim pripravimo dobro pognojeno tla. Če jim gnojimo s hlev-